

SCB CIVILA SAMHÄLLET

Omfattning och avgränsning

På uppdrag av Regeringen har SCB i samråd med en referensgrupp tagit fram en studie kring det svenska civila samhället. Referensgruppen har bestått av ett 20-tal representanter från Utbildningsdepartementet, Socialdepartementet, Socialstyrelsen, Ungdomsstyrelsen, Sveriges kommuner och landsting, FAMNA, Svenska kyrkan, Coompanion, Socialt forum, Kulturrådet, Ideell arena, Handelshögskolan, Ersta Sköndal högskola, studieförbunden m.fl. Studien har avgränsats till att omfatta: Organisationer med anställda, organisationer med utbetald lönesumma, organisationer med minst en inlämnad kontrolluppgift (KU), organisationer med intäkter, organisationer med tillgångar över 10 miljoner kronor och/eller intäktsränta/kapitalvinst över en halv miljon kronor.

Sammanfattning

Ovanstående avgränsningar innebär att antalet organisationer minskat från 211 000 till 50 000 organisationer. Den sistnämnda kravställningen kring tillgångar innebär att undersökningen avgränsats till det civila samhällets medelstora och stora organisationer och därmed utesluttit en stor del av det civila samhällets frivilligkraft. Glädjande är att undersökningen använder ICNPO:s klassificering av ideella organisationer. En klassificering som Charity Ratings givarguide utgått ifrån sedan starten 2006. Det har genom tiderna gjorts många olika undersökningar och skrivits många böcker kring det civila samhället. Dock är den stora massan av dessa icke jämförbara eftersom urvalet och avgränsningar inte överensstämmer. Tyvärr skiljer sig inte SCB's rapport från detta faktum då struktur och avgränsningar gör det svårt att koppla resultatet till andra undersökningar gjorda bakåt i tiden. Förhoppningen är att denna undersökning kommer att utgöra standarden för liknande kommande undersökningar så att trendanalyser kan genomföras.

Rapporten tydliggör skillnaderna inom det civila samhället. Här framträder tydligt att den sociala sektorn lever i en starkt utsatt situation med endast två månaders reserver. Ökad finansiering som kan bygga upp kapital inom sektorn bör ses som nödvändig. Sektorns låga likviditet återspeglas även i sektorns arvodering som är den lägsta inom det civila samhället med en medellön på 21 000kr/mån.

Det är tydligt att stiftelser som är den sektor som har de största tillgångarna i stor utsträckning lever på sitt kapital och därmed, i relation till andra sektorer, är i mindre behov av intäkter från annat håll. Stiftelser fördelar sina finansiella medel på 82 % i långfristiga placeringar, 10 % i kortfristiga placeringar och 8 % i kassan. Detta kan jämföra med finansiella medel inom social sektor som fördelas på 40 % i långfristiga placeringar, 18 % i kortfristiga placeringar och 42 % i kassan.

Det kan konstateras att det civila samhället inte nyttjar intäktspotentialen i sina stora medlemsbaser. Rekreation och kulturs 8 miljoner medlemmar står för 10% av sektorns intäkter, Religiösa samfund och föreningars 600 000 medlemmar för 4% av sektorns intäkter och Internationella verksamheters 530 000 medlemmar för endast 2% av sektorns intäkter.

Mer självklart är det då att dessa sektorer innehar den största delen volontärkraft. Här står Religiösa samfund ut ur mängden med en ratio av 2 till 1 eller ca 3 200 medelantal heltidsanställda i relation till ca 6 500 medelantal ideellt arbetande heltidsekvivalenter.

Sammanfattning i siffror

Sektor	Totala intäkter (mkr)	Mottagna bidrag och gåvor (mkr)	Medlemsavgifter (mkr)	Intäkter från försäljning (mkr)	Totala kostnader (mkr)	Lämnade stipendier och gåvor (mkr)	Övriga externa kostnader (mkr)	Personalkostnader (mkr)	Totala tillgångar (mkr)	Totala likvida tillgångar (mkr)	Totala tillgångar/kostnader (år)	Kortfristiga placeringar (mkr)	Långfristiga placeringar (mkr)	Kassa (mkr)	Res. från finansiella investeringar (mkr)	Res. från finansiella investeringar (%)	Antal anst.	Antal ideellt arbetande	Antal medl.
Rekreation och kultur	21901	6588	2191	10536	20540	2301	7781	6762	26104	13868	0,7	1739	6721	5408	781	5,6%	13740	413482	8036574
Utbildning och forskning	13093	10002	96	1943	12559	4095	2740	4554	10848	8555	0,7	731	5734	2090	663	7,7%	10469	43643	261864
Hälsa	1881	694	15	1091	1871	5	415	1290	1500	772	0,4	216	277	279	28	3,6%	2771	5891	80041
Social trygghet	30695	20623	8385	1318	30490	24855	2974	2059	7582	4454	0,1	848	1816	1790	90	2,0%	5623	16775	3201159
Miljö och djurskydd	472	193	175	62	461	1	173	152	647	554	1,2	317	76	161	39	7,0%	300	8927	1170141
Bostäder, social och samhällsbyggnadsutveckling	2089	341	1300	347	2087	14	864	334	4236	1980	0,9	143	680	1157	-1	-0,1%	862	39042	802411
Lagsättning, opinionsbildning och politik	3575	1981	291	1086	3469	114	1215	1326	4856	3190	0,9	899	1047	1244	132	4,1%	2747	97309	2541635
Stiftelser, insamlande organisationer och volontärverksamhet	20549	6330	76	5565	16982	4567	4628	3786	88618	75048	4,4	7511	61899	5638	5679	7,6%	8228	25861	14274
Internationell verksamhet	2979	2525	77	221	2909	1107	885	764	2512	1863	0,6	69	1112	682	125	6,7%	885	4925	528417
Religiösa samfund och föreningar (ekklusiva Svenska kyrkan)	3104	1763	125	951	3161	343	961	1317	5418	2374	0,8	57	1114	1203	49	2,1%	3266	85397	596213
Svenska kyrkan	20740	1511	12166	-	18979	532	6654	10583	35693	19337	1,0	4284	9824	5229	622	3,2%	-	-	-
Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar	15067	1292	9564	1697	15182	1161	7238	4553	45415	32249	2,1	1813	25843	4593	1003	3,1%	5782	75519	4433365
Vinstdrivande verksamhet	9068	3496	1685	3234	9035	711	3481	3027	15604	7944	0,9	1271	4077	2596	328	4,1%	6026	117705	4145143
Medelvärde	145213	57339	36346	28051	137725	39806	40009	40507	249033	172188	1,1	19898	120220	32070	9538	4,4%	60699	934476	25811237

Frivilligkraft

Antalet heltidsanställda var knappt 61 000 personer och antalet ideella heltidsekvivalenter var 53 000 personer. Intressant är att antalet frivilliga heltidsarbetstider i stort sett är lika många som antalet heltidsanställda. Det mest intressanta är dock att undersökningens troligtvis utesluter den stora massan av frivilligkraft.

Medlemskap

SCB:s rapport Undersökningar av levnadsförhållanden (ULF) fastställde att antalet medlemskap i ideella föreningar under år 2000 var ca 19 miljoner. 2009 års siffra på 25 miljoner medlemskap visar därmed på en stark tillväxt för medlemskap vilket står tvärt emot den gängse bilden av att föreningslivet och antalet medlemskap minskar. Flest medlemmar, 3,6 miljoner, återfinns inom idrotts- och friluftsföreningar. 50 % av dessa är aktiva vilket placerar dem på andra plats tätt efter kultursektorns 54 % aktiva av 3 miljoner medlemmar. Trots en hög aktivitetsgrad stod medlemsavgifter för endast 10 % av rekreation och kultursektorns intäkter. Detsamma gällde för sektorn Internationell verksamhets 530 000 medlemmar som endast utgjorde 2 % av sektorns intäkter och Religiösa samfunds 600 000 medlemmar som endast utgjorde 4 % av sektorns intäkter.

Juridiska former

Den absolut vanligaste formen för ideella organisationer är just den ideella föreningen (80 % av urvalet).

Finansiell redovisning

Den ideella sektorns omsättning inklusive Svenska Kyrkan var 145 miljarder kronor. Den största posten på intäktsidan är mottagna bidrag och gåvor 57 miljarder kronor som står för ca 40 % av intäkterna. Den näst största posten 36 miljarder kronor (25 %) utgörs av medlemsavgifter. De tre största kostnadsposterna var övriga externa kostnader, Lämnade bidrag, stipendier och gåvor samt personalkostnader som samtliga stod för 40 miljarder kronor vardera (30 % vardera av totala kostnader). Det faktum att övriga externa kostnader utgör 30 % av totala kostnader ger tydligt bevis för att det krävs en mer transparent redovisningsmetod för att givare skall förstå ideella organisationers finansiella redovisning. Det samlade värdet av finansiella placeringar (långsiktiga, kortsiktiga placeringar och kassa) uppgick till 172 miljarder kronor att jämföra med sektorns totala kostnader på 145 miljarder. Detta innebär att sektorn i stort klarar sig ett drygt år på den likvida delen av sina totala tillgångar (Kort- och långfristiga placeringar samt kassa). Av dessa likvida medel låg 70 % i långfristiga placeringar, 11,5% i kortfristiga placeringar och 18,5% i kassan. Den totala avkastningen på kapitalet var 9,5 miljarder kronor dvs. 4,4 %.

De största tillgångarna innehas av stiftelser (89 miljarder kronor) men den organisation som innehar det enskilt största tillgångarna är Svenska Kyrkan (36 miljarder kronor). Dessa tillgångar gör att stiftelser i snitt klarar sig 4 ½ år på den likvida delen av sina tillgångar. I jämförelse klarar sig organisationerna inom sektorn social trygghet endast 2 månader på den likvida delen av sina tillgångar. Stiftelser har även högst andel långsiktiga placeringar (82 %) och minst medel i kassan (8 %) till skillnad från Miljö och djurskydd som har lägst andel långsiktiga placeringar (14 %) och Social trygghet som har högst andel medel i kassan (42 %). Stiftelser har samtidigt den högsta finansiella avkastningen på 11 %. Den lägsta finansiella avkastningen står sektorn Social trygghet för (3 %) tätt följd av Svenska Kyrkan (4 %).

Arbets- och volontärtider

Tre av de områden som har högst årsarbetstider (i snitt ca 1800tim/år) har även de högsta årsarbetstiderna för ideellt arbetande (i snitt ca 140tim/år). Dessa områden är Stiftelser, insamlande organisationer, volontärverksamhet, internationell verksamhet samt religiösa samfund och föreningar. Störst andel volontärkraft återfinns inom religiösa samfund med en ratio av 2 till 1 eller 3 200 medelantal heltidsanställda i relation till 6 500 medelantal ideellt arbetande heltidsekvivalenter. Medelinkomsten i sektorn ligger på ca 28 000kr/mån. Detta kan jämföras med ca 35 000kr/mån¹ för tjänstemän i privat sektor och inom offentlig sektor ca 28 000kr/mån². Den lägsta medelinkomsten återfinns inom den sociala sektorn (21 000kr/mån) och den högsta medelinkomsten återfinns inom internationell verksamhet (ca 50 000kr/mån)

Sammanfattning per sektor

Rekreation och kultur

Sektorns totala omsättning var 21 miljarder kronor och tillgångar 26 miljarder kronor. 80 % av sektorns intäkter och kostnader kommer från idrott och friluftsvksamheter. Idrotten stod för 75 % av de anställda och nästan 64 % av de ideellt arbetande. Idrotts- och friluftsföreningar hade 3,6 miljoner medlemmar varav 50 % var aktiva. 3 miljoner personer var medlemmar i en kultur-, dans-, musik- eller teaterförening varav 54 % var aktiva. Dessa båda delområden hade störst andel aktiva medlemmar bland alla sektorer. Sektorns organisationer hade vidare i 13 740 anställda och hela 413 482 ideellt arbetande och totalt 8 miljoner medlemmar. Trots detta faktum stod medlemsavgifter endast för 10 % av sektorns intäkter. Den största intäktsposten för idrott var intäkter från försäljning (54 %). De samlade värdet av finansiella placeringar uppgick till ca 14 miljarder kronor att jämföra med sektorns totala kostnader på 21 miljarder vilket betyder att sektorn i stort klarar sig ett drygt halvår på den likvida delen av sitt egna kapital. Av dessa likvida medel låg 50 % i långfristiga placeringar, 12 % i kortfristiga placeringar och 38 % i kassan. Den totala avkastningen på kapitalet var 781 miljoner kronor dvs. 5,6 %.

Utbildning och forskning

De totala intäkterna tillika kostnaderna var 13 miljarder kronor. Med 10 miljarder kronor (82 % av intäkterna) var mottagna gåvor den största intäktsposten. Forskningsområdet hade med 6 miljarder kronor 55 % av sektorns tillgångar medan utbildning stod för 74 % av intäkterna och 76 % av kostnaderna. Sektorns tillgångar bestod till 80 % av likvida medel där nästa 70 % låg i långfristiga placeringar. Forskningsområdet delade totalt ut 4,1 miljarder kronor under året. Sektorns organisationer hade vidare i 10 469 anställda och 43 643 ideellt arbetande och totalt 261 864 medlemmar. De samlade värdet av finansiella placeringar uppgick till ca 8,5 miljarder kronor att jämföra med sektorns totala kostnader på 13 miljarder vilket betyder att sektorn i stort klarar sig ett drygt halvår på den likvida delen av sitt egna kapital. Av dessa likvida medel låg 67 % i långfristiga placeringar, 8 % i kortfristiga placeringar och 15 % i kassan. Den totala avkastningen på kapitalet var 663 miljoner kronor dvs. 7,7 %.

¹ SCB arbetskostnadsindex för tjänstemän inom privat sektor

² SCB Lönestrukturstatistik

Hälsa

70 % av sektorns intäkter och tillika kostnader på 1,9 miljarder kronor är kopplade till vård och omsorg. Segmentet har även 66 % av tillgångarna och flest anställda. 60 % av intäkterna kommer från försäljning. Sektorns organisationer hade vidare i 2 771 anställda och 5 891 ideellt arbetande och totalt 80 041 medlemmar. De samlade värdet av finansiella placeringar uppgick till ca 772 miljoner kronor att jämföra med sektorns totala kostnader på 1,9 miljarder vilket betyder att sektorn i stort klarar sig ett halvår på den likvida delen av sitt egna kapital. Av dessa likvida medel låg 36 % i långfristiga placeringar, 28 % i kortfristiga placeringar och 36 % i kassan. Den totala avkastningen på kapitalet var 28 miljoner kronor dvs. 3,6 %.

Social trygghet

88 % av sektorns intäkter på 31 miljarder kronor är kopplade till delverksamheten inkomststöd, underhåll och materiell hjälp (där a-kassor ingår). Av denna anledning var dens törsta intäkts- och kostnadsposten mottagna och lämnade bidrag. Segmentet har även 66 % av tillgångarna och flest anställda. 60 % av intäkterna kommer från försäljning. Sektorns organisationer hade vidare i 5 623 anställda och 16 775 ideellt arbetande och totalt ca 3,2 miljoner medlemmar. 74 % av de ideellt arbetande och 64 % av anställda samt 100 % av sektorns medlemmar återfanns inom området social trygghet. De samlade värdet av finansiella placeringar uppgick till ca 4,5 miljarder kronor att jämföra med sektorns totala kostnader på 30 miljarder vilket betyder att sektorn i stort klarar sig 2 månader på den likvida delen av sitt egna kapital. Av dessa likvida medel låg 40 % i långfristiga placeringar, 18 % i kortfristiga placeringar och 42 % i kassan. Den totala avkastningen på kapitalet var 90 miljoner kronor dvs. 2 %.

Miljö och djurskydd

85 % av sektorns intäkter på 472 miljoner kronor kom till största del från bidrag (40 %) och medlemsavgifter (37 %). Kortfristiga placeringar och kassa stod för ca 85 % av likvida medel. Sektorns organisationer hade vidare i 300 anställda och 8 927 ideellt arbetande och totalt ca 1,2 miljoner medlemmar. De samlade värdet av finansiella placeringar uppgick till ca 554 miljoner kronor att jämföra med sektorns totala kostnader på 461 miljoner vilket betyder att sektorn i stort klarar sig drygt ett år på den likvida delen av sitt egna kapital. Av dessa likvida medel låg 14 % i långfristiga placeringar, 57 % i kortfristiga placeringar och 29 % i kassan. Den totala avkastningen på kapitalet var 39 miljoner kronor dvs. 7 %.

Bostäder, social och samhällelig utveckling

64 % av sektorns intäkter på 2,1 miljarder kronor kom från medlemsavgifter. Endast 45 % av tillgångarna på totalt 4,2 miljarder kronor bestod av likvida medel och av dessa stod kassan för 60 % av likvida medel. Sektorns organisationer hade vidare i 862 anställda och 39 042 ideellt arbetande och totalt 802 411 medlemmar. De samlade värdet av finansiella placeringar uppgick till ca 2 miljarder kronor att jämföra med sektorns totala kostnader på 2,1 miljarder vilket betyder att sektorn i stort klarar sig drygt ett år på den likvida delen av sitt egna kapital. Av dessa likvida medel låg 34 % i långfristiga placeringar, 7 % i kortfristiga placeringar och 59 % i kassan. Den totala avkastningen på kapitalet var -1 miljon kronor dvs. 0 %.

Lagstiftning, opinionsbildning och politik

Sektorns intäkter uppgick till 3,5 miljarder kronor och kostnader till 3,6 miljarder kronor. Medborgerliga opinionsbildande organisationer var störst med 60 % av intäkterna och 88 % av medlemmarna av totala intäkter på 3,6 miljarder kronor. Det ideella arbetet var störst i politiska organisationer med 57 % av alla volontärer. 58 % av sektorns intäkter på 3,6 miljarder kronor kom från bidrag och gåvor. Hela 65 % av tillgångarna på totalt 4,8 miljarder kronor bestod av likvida medel och av dessa stod kassan för ca 40 %. Sektorns organisationer hade vidare i 2 747 anställda och 97 309 ideellt arbetande och totalt ca 2,5 miljoner medlemmar. De samlade värdet av finansiella placeringar uppgick till ca 3,2 miljarder kronor att jämföra med sektorns totala kostnader på 3,5 miljarder vilket betyder att sektorn i stort klarar sig knappt ett år på den likvida delen av sitt egna kapital. Av dessa likvida medel låg 33 % i långfristiga placeringar, 28 % i kortfristiga placeringar och 39 % i kassan. Den totala avkastningen på kapitalet var 132 miljoner kronor dvs. 5 %.

Stiftelser, insamlade organisationer och volontärverksamhet

De totala intäkterna var 21 miljarder kronor, kostnaderna 17 miljarder kronor och tillgångarna 89 miljarder kronor. Den största intäktsposten var finansiella intäkter som stod för 41 % av de totala intäkterna. Sektorns organisationer hade vidare i 8 228 anställda och 25 861 ideellt arbetande och totalt 14 274 medlemmar. De samlade värdet av finansiella placeringar uppgick till ca 75 miljarder kronor att jämföra med sektorns totala kostnader på 17 miljarder vilket betyder att sektorn i stort klarar sig 4 ½ år på den likvida delen av sitt egna kapital. Av dessa likvida medel låg 82 % i långfristiga placeringar, 10 % i kortfristiga placeringar och 8 % i kassan. Den totala avkastningen på kapitalet var 5,7 miljarder kronor dvs. 7,6 %.

Internationell verksamhet

De totala intäkterna var 3 miljarder kronor, kostnaderna 2,9 miljarder kronor och tillgångarna 2,5 miljarder kronor. Den största intäktsposten var bidrag och gåvor som stod för 89 % av intäkterna. Intressant är att medlemsavgifter endast stod för 2 % av totala intäkter. Sektorns organisationer hade vidare i 885 anställda och 4 925 ideellt arbetande och totalt 528 417 medlemmar. De samlade värdet av finansiella placeringar uppgick till ca 1,9 miljarder kronor att jämföra med sektorns totala kostnader på 2,9 miljarder vilket betyder att sektorn i stort klarar sig 8 månader på den likvida delen av sitt egna kapital. Av dessa likvida medel låg 60 % i långfristiga placeringar, 4 % i kortfristiga placeringar och 36 % i kassan. Den totala avkastningen på kapitalet var 125 miljoner kronor dvs. 6,7 %.

Religiösa samfund och föreningar (exklusive Svenska Kyrkan)

Exklusive Svenska Kyrkan var de totala intäkterna 3,1 miljarder kronor, kostnaderna 3,2 miljarder kronor och tillgångarna 5,4 miljarder kronor. Den största intäktsposten var bidrag och gåvor som stod för 58 % av intäkterna. Intressant är att medlemsavgifter endast stod för 4 % av totala intäkter. Sektorns organisationer hade vidare i 3 266 anställda och 85 397 ideellt arbetande och totalt 596 213 medlemmar. De samlade värdet av finansiella placeringar uppgick till ca 2,3 miljarder kronor att jämföra med sektorns totala kostnader på 3,2 miljarder vilket betyder att sektorn i stort klarar sig 8 månader på den likvida delen av sitt egna kapital. Av dessa likvida medel låg 47 % i långfristiga placeringar, 2 % i kortfristiga placeringar och 51 % i kassan. Den totala avkastningen på kapitalet var 49 miljoner kronor dvs. 2 %.

Svenska Kyrkan

Svenska Kyrkans totala intäkter var 21 miljarder kronor, kostnaderna 19 miljarder kronor och tillgångarna 36 miljarder kronor. Den största intäktsposten var medlemsavgifter som stod för 61 % av intäkterna. Svenska Kyrkan hade vidare ca 23 000 anställda, och 6,7 miljoner medlemmar vilket motsvarar 71 % av befolkningen. De samlade värdet av finansiella placeringar uppgick till ca 19 miljarder kronor att jämföra med sektorns totala kostnader på 19 miljarder vilket betyder att Svenska Kyrkan klarar sig 1 år på den likvida delen av sitt egna kapital. Av dessa likvida medel låg 52 % i långfristiga placeringar, 6 % i kortfristiga placeringar och 42 % i kassan. Den totala avkastningen på kapitalet var 622 miljoner kronor dvs. 3,2 %.

Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar

De totala intäkterna var 15 miljarder kronor, kostnaderna 15 miljarder kronor och tillgångarna 45 miljarder kronor. Den största intäktsposten var medlemsavgifter som stod för drygt 75 % av de totala intäkterna. Sektorns organisationer hade vidare i 5 782 anställda och 75 519 ideellt arbetande och totalt 4 433 365 medlemmar. De samlade värdet av finansiella placeringar uppgick till ca 32 miljarder kronor att jämföra med sektorns totala kostnader på 15 miljarder vilket betyder att sektorn i stort klarar sig drygt 2 år på den likvida delen av sitt egna kapital. Av dessa likvida medel låg 80 % i långfristiga placeringar, 6 % i kortfristiga placeringar och 14 % i kassan. Den totala avkastningen på kapitalet var 1 miljard kronor dvs. 3,1 %.

Övrig icke-vinstdrivande verksamhet

De totala intäkterna var 9 miljarder kronor, kostnaderna 9 miljarder kronor och tillgångarna 15 miljarder kronor. Den största intäktsposten var mottagna bidrag, gåvor och transfereringar samt intäkter från försäljning som tillsammans stod för 74 % av de totala intäkterna. Sektorns organisationer hade vidare i 6 026 anställda och 117 705 ideellt arbetande och totalt 4 414 514 medlemmar. De samlade värdet av finansiella placeringar uppgick till ca 8 miljarder kronor att jämföra med sektorns totala kostnader på 9 miljarder vilket betyder att sektorn i stort klarar sig ca 1 år på den likvida delen av sitt egna kapital. Av dessa likvida medel låg 51 % i långfristiga placeringar, 16 % i kortfristiga placeringar och 33 % i kassan. Den totala avkastningen på kapitalet var 328 miljoner kronor dvs. 4,1 %.

Offentlig sektors finansiering

Mottagna bidrag stod för 34 % av ideella organisationers totala intäkter. 11 % kom från bidrag från övriga sektorer och 55 % kom från egna intäkter. Den offentliga finansieringen uppgick till 16,5 miljarder kronor vilket var en ökning med 1,1 miljarder kronor (7%+) mot 2008. Den största ökningen sker inom försvarsorganisationer (+28%). Inom två sektorer minskar bidraget. Samhällsskydd och rättsskipning (-3 %) och Socialt skydd (-5 %). Det största bidraget om 4,6 miljarder kronor ges till Näringslivsfrågor. Bidraget till Utbildning och allmän förvaltning var vardera 4 miljarder. Bistånd gavs 2,8 miljarder kronor.

Kommunerna

Köp av verksamheter uppgick till 12,7 miljarder kronor till största del inom utbildningsområdet med den största posten om 4,6 miljarder kronor inom förskola och skolbarnomsorg. Samtidigt gav kommunerna 3,9 miljarder kronor i bidrag och här var den största bidragstagaren fritidsverksamheter med 1,5 miljarder kronor.

Landstingen

Köp av verksamheter uppgick till 0,8 miljarder kronor med den största posten om 0,4 miljarder kronor inom specialiserad somatisk vård. Samtidigt gav Landstingen 1,5 miljarder kronor i bidrag och här var den största posten kulturbidrag med 0,8 miljarder kronor.